

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“Основи охорони праці”

Шифр і найменування галузі знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Код і найменування спеціальності	G13 Харчові технології
Код і найменування відповідної деталізованої галузі Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013	0721 Food processing
Освітньо-професійна програма	Виробництво харчової продукції
Рівень освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Освітня компонента, що формує спеціальні компетентності
Семестр	1
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	2 кредити ЄКТС / 60 годин
Мова викладання	Українська
Інформація про викладача (ів)	Спеціаліст вищої категорії, звання старший викладач Каралаш Наталія Володимирівна, karalashnatalya@gmail.com
Розміщення курсу	Сайт закладу освіти (освітня діяльність) https://vpu7.com.ua
Дні занять та консультацій	За поточним розкладом
Мета навчальної дисципліни	Полягає у формуванні в здобувачів освіти знань, умінь, здатностей (компетенцій для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах), свідомого відношення до питання особистої та колективної безпеки, усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях, навчитись оцінювати потенційні небезпеки та способи захисту від них. Розвивати уміння, формувати здатності (компетенції для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності) і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Заплановані результати навчання	Результати навчання (РН): RH5.Виявляти причини виникнення виробничих ситуацій і знаходити шляхи їх вирішення RH7. Застосовувати вимоги законодавства, нормативно-технічну та технологічну документацію в галузі харчових технологій в професійній діяльності. RH15. Організовувати безпечні умови праці під час виробничої діяльності
Заплановані знання та вміння	В результаті вивчення освітньої компоненти здобувач фахової передвищої освіти повинен володіти такими компетентностями: ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. СК9. Здатність організовувати безпечну роботу виробничої ділянки (підрозділу) з урахуванням вимог законодавства з охорони праці. СК10. Здатність забезпечувати екологічну безпеку під час виробництва харчової та суміжної продукції. знати: дотримуючись набутих знань правильно організовувати роботу на своїй ділянці враховуючи вимоги безпеки життєдіяльності та законодавства з охорони праці. Здатність приймати адекватні рішення і робити правильні дії у надзвичайних ситуаціях; основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини; методи виявлення шкідливих та небезпечних факторів, правила техніки безпеки та поведінки з радіоактивними матеріалами та хімічними речовинами; біологічну дію радіоактивного випромінювання та методи захисту від його впливу на продовольчі і непродовольчі товари.
Навчальна логістика	Модуль 1. «Основи охорони праці» Змістовий модуль 1. Загальні питання охорони праці Тема 1. Вступ. Правові та організаційні основи охорони праці Тема 2. Основні положення Закону України «Про охорону праці» Тема 3. Гарантії прав людини на охорону праці Тема 4. Державне управління охороною праці Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці Тема 5. Організація охорони праці на підприємстві Тема 6. Навчання з питань охорони праці Тема 7. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Причини травматизму працівників харчової промисловості Тема 8. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві

	Тема 9-10. Практичне заняття №1. Аналіз частоти важкості виробничого травматизму на підприємстві Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія Тема 11. Загальні відомості про основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії Тема 12. Повітря робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень Тема 13-14. Практичне заняття № 2. Розрахунок рівня освітленості робочого місця Тема 15. Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук. Іонізуючі випромінювання Тема 16 - 17. Практичне заняття № 3. Визначення кратності повітрообміну Тема 18. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень Тема 19-20. Семінарське заняття . Вплив параметрів мікроклімату робочої зони на фізіологічний стан працівників <i>Модульний контроль</i> Модуль 2. Основи безпечної праці. Електробезпека та пожежна безпека Змістовий модуль 1. Основи безпечної праці Тема 21. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів у харчовій промисловості Тема 22. Роботи з підвищеною небезпекою Тема 23. Пільги та компенсації за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці Тема 24. Зони небезпеки та їх огороження. Світлова та звукова сигналізація Тема 25. Сигнальні фарбування. Знаки безпеки. Тема 26. Засоби колективного та індивідуального захисту Тема 27. План евакуації аварії Тема 28. Психологія безпеки праці Тема 29-30. Практичне заняття № 4. Аналіз запилення повітряного середовища робочої зони Змістовний модуль 2. Електробезпека та пожежна безпека. Тема 31. Основи електробезпеки Тема 32. Причини ураження людей електричним струмом. Вплив електричного струму на організм людини Тема 33. Допуск до роботи з електрикою Тема 34. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму Тема 35. Основні поняття та значення пожежної безпеки Тема 36. Вогнегасильні речовини. Пожежна сигналізація, протипожежна автоматика <i>Модульний контроль</i> Тема 37-38. Семінарське заняття. Пожежна профілактика на виробничих об'єктах Заняття 39-40. Залік

Види занять	Лекції, практичні, семінарські.
Методи навчання	– вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь); – наочні (ілюстрація, демонстрація); – пояснювально-ілюстративний
Пререквізити	БЖД
Постреквізити	Основи екології, біологія, фізика, хімія, громадянська освіта
Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни	Рекомендована основна навчальна література 1. Л.Є.Винокурова, М.В. Васильчук, М.В.Гаман. Основи охорони праці.-К.: « Факт». 2005.-з43с. 2. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 . 3. Г.С.Литвиненко, Л.Д.Третьякова. Засоби індивідуального захисту: виготовлення та застосування; навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів,-К.: « Лібра», 2008.-317с. 4. Ткачук К.Н.,Халімовський М.О., та інші. Основи охорони праці.-К.,: Основа, 2003ю-417с. 5. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с. 6. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с. 7. Основи охорони праці.: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с. Додаткові джерела 1. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року. 2. Яременко З.М. Безпека життєдіяльності Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім.Ів.Франка, 2005 – 301 с. 3. Надзвичайні ситуації: Основи законодавства України.- К., 1998. – 544 с. 6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Електронні ресурси: 1. Верховна Рада України http://www.rada.kiev.ua 2. http://www.dnopr.kiev.ua - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду. 3. http://www.social.org.ua - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. 4. http://www.nau.ua - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». www.tsru.edu.ua – кредитно-модульна система.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчально-методичний комплекс дисципліни, особистий конспект лекцій,інтерактивна дошка, презентації, відеоматеріали.
Процес навчання	Робота на лекціях, усне опитування; практичні заняття,тестування,навчальна дискусія, обговорення, семінарські тощо.

**Семестровий контроль,
критерії оцінювання**

Форма семестрового контролю – залік.

Контроль успішності здобувачів освіти складається з поточного і підсумкового контролю та за виконання практичних та семінарських завдань.

Підсумковий контроль здійснюється після вивчення усіх тем, передбачених змістовими модулями, здачі заліку за графіком навчального процесу. Для оцінювання успішності здобувачів освіти використовується модульно-рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих робіт. При цьому максимальна кількість балів, яку може отримати заліковий модуль за умови його бездоганного виконання, дорівнює 12.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
здобувачів освіти**

З метою дотримання єдиного підходу до оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до 12-ти бальної шкали за такими критеріями:

Початковий рівень:

1 бал – здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються здобувачем освіти окремими словами чи реченнями.

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.

3 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Середній рівень:

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.

6 балів – здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.

Достатній рівень:

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на

	підтвердження певних думок під керівництвом викладача. 9 балів – здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв’язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу. Високий рівень: 10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем. 11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях. 12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
Політика навчальної дисципліни	Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: – дотримання норм Конституції України та чинного законодавства України в сфері освіти; – дотримання загальновизнаних етичних норм поведінки; – дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; – самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); – політика щодо термінів виконання та перездач. Роботи, які здаються із порушенням термінів, без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої кількості балів). Перездача відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин. – досягати визначених для відповідного рівня освіти результатів навчання; – посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; – повагу до педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших співробітників закладу освіти; – використання у навчальній або дослідницькій

	діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатись на них; – не пропонувати хабар (неправомірну вигоду) за отримання будь-яких переваг у освітній або дослідницькій діяльності; – списування під час контрольних робіт, заліку заборонені (в тому числі з використанням мобільних пристроїв) лише під час он-лайн тестування та для пошуку необхідної інформації під час уроку. Їх дозволяється використовувати; – негайно повідомляти керівництво (дирекцією) закладу освіти у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам, які охороняються законом, для окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам; – відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад хвороба) навчання може відбуватися в он-лайн режимі; – нести відповідальність за порушення академічної доброчесності. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від Ваших.
Циклова комісія	Циклова комісія з підготовки фахових молодших бакалаврів.

Силабус розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
Протокол №1 від 26.08.2025 року